ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1993

Vyhlásené: 21. 12. 1993 Časová verzia predpisu účinná od: 1.10.2015 do: 31.12.2021

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

300

ZÁKON
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
z 24. septembra 1993
o mene a priezvisku

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Meno

§ 1

(1) Každý musí mať meno.

(2) Meno dieťaťa sa určuje dohodou rodičov; ak k takejto dohode nedošlo, meno sa určuje rozhodnutím súdu.[1])

(3) Meno dieťaťa sa určuje vyhlásením jedného z rodičov, ak druhý rodič nie je známy alebo zomrel.

(4) Ak nie je známy ani jeden z rodičov, určí meno dieťaťa súd[1]) na podnet obce alebo mestskej časti, ktorá vedie matriku (ďalej len „matričný úrad“), v ktorého matrike sa vykonáva zápis o narodení dieťaťa.

(5) Ustanovenie odseku 4 platí aj v prípade, ak matka, ktorá zanechala dieťa po pôrode v zdravotníckom zariadení podľa osobitného predpisu,[1a]) neurčila jeho meno.

§ 2

(1) Každému sa môže spôsobom a za podmienok ustanovených v § 1 určiť viac mien, a to aj cudzojazyčných, najviac však tri mená. Pri zápise mena alebo mien (ďalej len „meno") do matriky sú rodičia povinní poskytnúť matričnému úradu súčinnosť.

(2) Nemožno určiť meno hanlivé, neosobné alebo domácku podobu mena, alebo prvé meno totožné s menom žijúceho súrodenca uvedeným v matrike na prvom mieste, alebo osobe mužského pohlavia určiť ženské meno a naopak. Tieto obmedzenia sa nevzťahujú na cudzojazyčné meno, ak je všeobecne známe, že takéto použitie mena je v súlade s tradíciou štátu, kde je takéto meno obvyklé. Na požiadanie matričného úradu tieto skutočnosti preukazuje rodič dieťaťa potvrdením zastupiteľského úradu cudzieho štátu.

§ 2a

Ten, komu nebolo určené druhé a tretie meno, si môže určiť druhé a tretie meno po nadobudnutí plnoletosti oznámením matričnému úradu, v ktorého matrike je zápis o jeho

narodení. Maloletému môže určiť druhé a tretie meno jeho zákonný zástupca; na určenie druhého a tretieho mena maloletému staršiemu ako 15 rokov je potrebný jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Určenie druhého a tretieho mena nie je zmenou mena. Takto určiť druhé a tretie meno možno len raz.

§ 2b

Ten, komu bolo určené druhé alebo tretie meno, môže požiadať o zrušenie zápisu druhého alebo tretieho mena po nadobudnutí plnoletosti oznámením matričnému úradu, v ktorého matrike je zápis o jeho narodení. Maloletému môže zrušiť druhé alebo tretie meno jeho zákonný zástupca; na zrušenie druhého alebo tretieho mena maloletému staršiemu ako 15 rokov je potrebný jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Zrušenie druhého a tretieho mena nie je zmenou mena. Takto zrušiť druhé a tretie meno možno len raz.

§ 2c

Ten, kto má určených viac mien, môže po nadobudnutí plnoletosti požiadať matričný úrad, v ktorého matrike je zápis o jeho narodení, o zmenu poradia mien. Za maloletého o zmenu poradia mien môže požiadať jeho zákonný zástupca; na zmenu poradia mien maloletého staršieho ako 15 rokov je potrebný aj jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Zmena poradia mien nie je zmenou mena. Takto zmeniť poradie mien možno len raz.

§ 3

Štátny občan Slovenskej republiky používa v úradnom styku meno v tvare a poradí uvedenom v matrike v knihe narodení.

Priezvisko

§ 4

(1) Každý musí mať priezvisko.

(2) Štátny občan Slovenskej republiky po narodení nadobúda spoločné priezvisko rodičov, alebo, ak majú priezviská rôzne, nadobúda priezvisko jedného z nich určené dohodou pri uzavretí manželstva,[2]) prípadne, ak rodičia nie sú spolu zosobášení a majú rôzne priezviská, nadobúda priezvisko podľa dohody rodičov. Dohodou možno určiť iba priezvisko, ktoré v čase, keď k dohode došlo, má jeden z rodičov.

(3) Dieťa, ktoré sa narodí do 300 dní od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, nadobúda priezvisko, na ktorom sa rozvedení manželia dohodli pri uzavretí manželstva, ak nebolo právoplatne zapreté otcovstvo bývalým manželom matky dieťaťa.

(4) Maloleté dieťa nadobúda priezvisko matky, ak bolo právoplatne rozhodnuté o zapretí otcovstva muža zapísaného v knihe narodení.

(5) Ak nie je otec dieťaťa známy, dieťa nadobúda priezvisko matky, ktoré má matka v čase jeho narodenia.

(6) Do času, kým nie je určené otcovstvo, dieťa nadobúda priezvisko, ktoré má matka v čase jeho narodenia.

(7) Ak nie je známy ani jeden z rodičov dieťaťa, určí priezvisko dieťaťa súd[1]) na podnet matričného úradu, v ktorého matrike je vykonaný zápis o narodení dieťaťa.

(8) Ustanovenie odseku 7 platí aj v prípade, ak matka zanechala dieťa po pôrode v zdravotníckom zariadení podľa osobitného predpisu.[1a])

§ 4a

Ak je dieťa štátnym občanom aj iného štátu, môže nadobudnúť priezvisko alebo priezviská (ďalej len „priezvisko") v súlade s jeho právnym poriadkom alebo tradíciou.

§ 5

Štátny občan Slovenskej republiky používa v úradnom styku priezvisko, ktoré nadobudol podľa tohto zákona, podľa predchádzajúcich právnych predpisov[3]) alebo pri uzavretí manželstva[3a]) v tvare a poradí uvedenom v matrike v knihe narodení alebo v knihe manželstiev.

Zmena mena a zmena priezviska

§ 6

(1) Zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

(2) Zmena mena sa povolí vždy, ak štátny občan Slovenskej republiky, o ktorého meno ide, je aj štátnym občanom iného štátu a zmenou sa má dosiahnuť meno v tvare, ktorý je v súlade s právnym poriadkom alebo tradíciou tohto iného štátu.

(3) Zmenu priezviska možno povoliť len na základe spoločnej žiadosti oboch manželov, ak ide o zmenu priezviska

a) manželov, ktorí majú spoločné priezvisko na iné spoločné priezvisko; zmena priezviska sa vzťahuje aj na priezvisko spoločných maloletých detí, aj keď neboli zahrnuté do žiadosti,

b) jedného z manželov, ktorí nemajú spoločné priezvisko, na priezvisko jeho manžela, pričom spoločné priezvisko nadobúdajú aj ich spoločné deti, aj keď neboli zahrnuté do žiadosti,

c) jedného z manželov, ktorí majú spoločné priezvisko, na priezvisko, ktoré používal pred prijatím spoločného priezviska,

d) jedného z manželov, ktorý prijal spoločné priezvisko a ako druhé v poradí žiada prijať priezvisko, ktoré používal pred uzavretím manželstva,

e) jedného z manželov, ktorí si pri uzavretí manželstva ponechali svoje doterajšie priezviská, a ktorý žiada k svojmu doterajšiemu priezvisku prijať priezvisko spoločných detí, na ktorom sa dohodli pri uzavretí manželstva; priezvisko spoločných detí je ako prvé v poradí,

f) jedného z manželov, ktorý prijal pri uzavretí manželstva súhlasným vyhlásením spoločné priezvisko a ako druhé v poradí si ponechal svoje doterajšie priezvisko, na priezvisko spoločné, alebo

g) jedného z manželov, ktorý prijal pri uzavretí manželstva súhlasným vyhlásením spoločné priezvisko a ako druhé v poradí si ponechal svoje doterajšie priezvisko, na priezvisko doterajšie,

h) jedného z manželov, ktorí si pri uzavretí manželstva ponechali svoje doterajšie priezviská, a ktorý žiada k svojmu doterajšiemu priezvisku prijať manželovo priezvisko ako spoločné priezvisko; zmena priezviska sa vzťahuje aj na priezvisko spoločných maloletých detí, aj keď neboli zahrnuté do žiadosti.

(4) Ak majú rodičia maloletého rôzne priezviská, zmena priezviska rodiča, ktorého priezvisko má maloletý, sa vzťahuje na maloletého, ak s tým súhlasí druhý z rodičov.

(5) Zmena priezviska sa povolí vždy, ak štátny občan Slovenskej republiky, o ktorého priezvisko ide, je aj štátnym občanom iného štátu a zmenou sa má dosiahnuť priezvisko v tvare, ktorý je v súlade s právnym poriadkom alebo tradíciou tohto iného štátu.

(6) Fyzickej osobe, u ktorej prebieha zmena pohlavia, povolí okresný úrad používať neutrálne meno a priezvisko na základe jej žiadosti a potvrdenia zdravotníckeho zariadenia, v ktorom liečba k zmene pohlavia prebieha.

(7) Zmena mena alebo zmena priezviska, na ktorú je potrebné povolenie, sa v matrike vykoná na základe predloženia právoplatného rozhodnutia o zmene mena alebo zmene priezviska.

§ 7

(1) Povolenie na zmenu mena nie je potrebné, ak ide o zmenu

a) cudzojazyčného mena na jeho slovenský ekvivalent a naopak,

b) mena dieťaťa po jeho právoplatnom osvojení,

c) mena z dôvodu zmeny pohlavia.

(2) Povolenie na zmenu priezviska nie je potrebné, ak ide o zmenu priezviska

a) po rozvode manželstva,[3b])

b) po nadobudnutí plnoletosti spočívajúcu v používaní len jedného z dvoch alebo viac priezvisk,

c) spočívajúcu v zápise ženského priezviska osoby inej ako slovenskej národnosti bez koncovky slovenského prechyľovania,[3c])

d) spočívajúcu v úprave priezviska v súlade so slovenským pravopisom alebo s pravopisom jazyka národnostnej menšiny podľa osobitného predpisu,[3ca])

e) dieťaťa po jeho právoplatnom osvojení,

f) z dôvodu zmeny pohlavia,

g) maloletého dieťaťa, ktorého rodičia uzavreli manželstvo po jeho narodení, na priezvisko určené pre ich ostatné deti,

h) maloletého dieťaťa, ktorého otec nie je známy, na priezvisko určené pre ostatné deti jeho matky a jej manžela.

(3) Zmena mena alebo zmena priezviska, na ktorú nie je potrebné povolenie, sa v matrike vykonáva na základe písomného vyhlásenia osoby, o ktorej meno alebo priezvisko ide, alebo jej zákonného zástupcu; pri zmene mena alebo zmene priezviska z dôvodu zmeny pohlavia je potrebné predložiť aj lekársky posudok.

(4) Na zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého staršieho ako 15 rokov je potrebný jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom.

§ 8

Zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

§ 8a

Matričný úrad vydá oznamovateľovi výpis z matriky alebo potvrdenie[3d]) o vykonaní zápisu v matrike o zmene mena alebo zmene priezviska.

Príslušnosť na zmenu mena a zmenu priezviska

§ 9

Na povolenie zmeny mena alebo zmeny priezviska je príslušný okresný úrad podľa trvalého, prípadne posledného trvalého pobytu štátneho občana Slovenskej republiky na území Slovenskej republiky; ak štátny občan Slovenskej republiky takýto pobyt nemal, na povolenie zmeny mena alebo zmeny priezviska je príslušný Okresný úrad Bratislava. Ak ide o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého, príslušný je okresný úrad podľa trvalého pobytu zákonného zástupcu, ktorý žiadosť podáva.

§ 10

Na zápis zmeny mena alebo zmeny priezviska je príslušný matričný úrad, v ktorého matrike je zapísané meno alebo priezvisko štátneho občana Slovenskej republiky, ktorého sa zmena mena alebo zmena priezviska týka.

§ 11

(1) Žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska musí byť písomná a musí obsahovať

a) meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia a rodné číslo osoby, ktorej sa žiadosť týka, a dátum a miesto uzavretia manželstva, ak osoba je ženatý muž alebo vydatá žena,

b) miesto trvalého pobytu v Slovenskej republike, miesto posledného trvalého pobytu v Slovenskej republike alebo miesto obvyklého pobytu v cudzine osoby, ktorej sa žiadosť týka,

c) meno alebo priezvisko, ktoré si osoba, ktorej sa žiadosť týka, zvolila,

d) meno, priezvisko, dátum a miesto narodenia manžela alebo maloletých, ak sa vzťahuje zmena priezviska aj na tieto osoby,

e) údaj o štátnom občianstve osoby, ktorej sa žiadosť týka,

f) odôvodnenie žiadosti.

(2) K žiadosti o zmenu mena alebo zmenu priezviska je potrebné predložiť originál alebo osvedčenú kópiu týchto dokladov:

a) rodný list osoby, ktorej sa žiadosť týka,

b) sobášny list, ak osoba, ktorej sa žiadosť týka, je ženatý muž alebo vydatá žena,

c) právoplatné rozhodnutie súdu o rozvode manželstva, ak osoba, ktorej sa žiadosť týka, je rozvedená,

d) úmrtný list manžela, ak osoba, ktorej sa žiadosť týka, je vdovec alebo vdova,

e) občiansky preukaz osoby, ktorej sa žiadosť týka, ak ho má mať,

f) iný doklad totožnosti osoby, ktorej sa žiadosť týka,

g) doklad o štátnom občianstve Slovenskej republiky osoby, ktorej sa žiadosť týka, ak ho má mať,

h) verejná listina alebo doklad o štátnom občianstve aj iného štátu, ak ide o zmenu mena alebo zmenu priezviska podľa § 6 ods. 2 a 5.

(3) Žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj

a) písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať,

b) úmrtný list druhého rodiča, ak zomrel,

c) právoplatné rozhodnutie súdu o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony druhého rodiča, ak bolo takéto rozhodnutie vydané.

(4) Doklady podľa odseku 3 písm. b) a c) sa predkladajú vo forme originálu alebo ich osvedčenej kópie.

(5) Ak obaja rodičia dieťaťa zomreli, nie sú známi, boli pozbavení spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu alebo nie sú schopní posúdiť dôsledky zmeny mena alebo zmeny priezviska maloletého, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podáva poručník, ktorý bol dieťaťu ustanovený.

(6) Ak žiadosť podáva iná osoba ako tá, ktorej sa žiadosť týka, žiadosť musí obsahovať aj meno, priezvisko a miesto trvalého pobytu žiadateľa a jeho vzťah k osobe, ktorej sa žiadosť týka; splnomocnenec musí predložiť písomné plnomocenstvo s osvedčeným podpisom osoby, ktorej sa žiadosť týka, na konanie o zmenu mena alebo zmenu priezviska.

Zmena mena pri osvojení

§ 12

(1) Osvojitelia majú právo do šiestich mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o osvojení súhlasným písomným vyhlásením zmeniť osvojencovi meno, ktoré má zapísané v matrike,[5]) alebo mu určiť ďalšie meno. Ak ide o osvojenie osamelou osobou, toto právo má táto osoba.

(2) Ak je osvojenec starší ako 15 rokov, je potrebný na túto zmenu jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom.

(3) Zánik alebo zrušenie osvojenia nemá vplyv na meno osvojenca.

§ 13

(1) Zmenu zápisu mena osvojenca vykoná matričný úrad, v ktorého matrike je zápis o narodení osvojenca, na základe písomného vyhlásenia osvojiteľov o zmene mena osvojenca. Toto vyhlásenie môže prijať aj matričný úrad podľa miesta trvalého pobytu osvojiteľov, ktorý ho oznámi matričnému úradu podľa prvej vety.

(2) Vyhlásenie podľa odseku 1 musí obsahovať

a) meno, priezvisko, dátum narodenia a rodné číslo osvojenca,

b) miesto narodenia osvojenca,

c) nové meno osvojenca,

d) meno, priezvisko a dátum narodenia osvojiteľa,

e) označenie právoplatného rozhodnutia súdu o osvojení dieťaťa.

§ 13a
Oznamovacia povinnosť

(1) Matričný úrad oznamuje zmenu mena alebo zmenu priezviska, na ktorú nie je potrebné povolenie a ktorá sa vykoná v matrike na základe písomného vyhlásenia osoby, štátnym orgánom a obciam v rozsahu uvedenom v osobitných predpisoch.[5a])

(2) Okresný úrad oznamuje zmenu mena alebo zmenu priezviska, na ktorú je potrebné povolenie, štátnym orgánom a obciam v rozsahu uvedenom v osobitných predpisoch.[5a])

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 14

V konaní o zmenu mena alebo zmenu priezviska začatom pred 1. februárom 2006 sa zmena mena alebo zmena priezviska posudzuje podľa predpisov platných do 31. januára 2006.

§ 15

Ak má štátny občan Slovenskej republiky alebo cudzinec viacero mien alebo viacero priezvisk, možno ich používanie obmedziť len na účely vydania dokladu podľa osobitného predpisu.[6]) V tom prípade sa do dokladu latinkou zapíše len toľko mien a priezvisk štátneho občana Slovenskej republiky alebo cudzinca, koľko umožňuje znaková kapacita v doklade, a to tak, aby bolo možné zo zapísaných mien a priezvisk v doklade identifikovať osobu, ktorej sa doklad vydáva.

§ 15a
Prechodné ustanovenie účinné od 1. februára 2009

V konaní o zmenu mena alebo zmenu priezviska začatom pred 1. februárom 2009 sa zmena mena alebo zmena priezviska posudzuje podľa predpisov účinných do 31. januára 2009.

§ 16
Zrušujú sa

1. zákon č. 55/1950 Zb. o užívaní a zmene mena a priezviska,
2. vyhláška č. 451/1950 Ú. v., ktorou sa vydávajú bližšie predpisy k zákonu o užívaní a zmene mena a priezviska,
3. § 32 ods. 1 druhá, tretia a štvrtá veta, odsek 2 a § 40 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 22/1977 Zb., ktorou sa vydávajú bližšie predpisy k zákonu o matrikách.

§ 17

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1994.

M. Kováč v. r.

I. Gašparovič v. r.

V. Mečiar v. r.

1) § 40 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1a) § 11 ods. 10 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2) § 6 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z.

3) § 67 ods. 2 zákona č. 265/1949 Zb. o rodinnom práve.

3a) § 6 ods. 3 písm. c) zákona č. 36/2005 Z. z.

3b) § 27 zákona č. 36/2005 Z. z.

3c) § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení zákona č. 36/2005 Z. z.

3ca) Zákon č. 184/1999 Z. z. o používaní jazykov národnostných menšín v znení neskorších predpisov.

3d) § 3 ods. 4 a § 18 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. v znení zákona č. 14/2006 Z. z.

4) § 10 Občianskeho zákonníka.

5) § 13 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov.

5a) Napríklad § 7 ods. 3 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, § 8 zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

6) Napríklad zákon č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 693/2006 Z. z., § 46 zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Račianska 71, 813 11 Bratislava,
tel.: +421 2 888 91 864, +421 2 888 91 865, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.